

Norsk Baltikum-satsing:

Vindmøllepark

i Estland

Mens Norge nærmest er en sinke i klassen når det gjelder vindkraft, ble det i sommer åpnet en norskfinansiert vindmøllepark med åtte vindturbiner i Estland. Den skal dekke ca. en prosent av energibehovet i landet samtidig som den gir en miljøforbedring på 30 prosent i det aktuelle området. Det er det norske selskapet Vardar som står bak prosjektet som er basert på langsiktig forretningsmessig lønnsomhet.

Selv om Stortinget har besluttet at det innen 2010 skal produseres 3TWh vindkraft i Norge årlig, er det til nå bare bygget tre større vindmølleparker på Hitra, Smøla og i Havøysund. Og totalt produserer det i dag 260 MW årlig, noe som er mindre enn ti prosent av målet. Det er usikre rammebetingelser og finansiering som skaper problemer. Det er mange prosjekter langs Norges langstrakte kyst, og deler av utbyggingen kan finansieres ved å selge CO²-miljøsertifikater til andre kraftprodusenter, som dermed kan kjøpe seg fri for miljøkrav. Dette er ikke riktig kommet i gang her til lands ennå, på tross av at vi kanskje har i hvert fall Europas beste forutsetninger for vindturbindrift. Så foreløpig er vi en sinke på vindkraftområdet.

Enklere i Estland

Det norske selskapet Vardar AS har en langsiktig utviklingsstrategi og har det siste året satset sterkt på vindkraftutbygging i Estland, der myndighetene har lagt vel til rette for etablering av fornybar energi. Estlands mål er at 5,1 prosent av landets energibehov skal dekkes av

fornybar energi innen 2010. Vardar er 100 prosent eid av Buskerud fylkeskommune og har som forretningsidé å investere i og eie energi-relatert virksomhet, samtidig som virksomheten skal bidra til en miljømessig og bærekraftig energiproduksjon.

Overtok lokalt selskap

I 2004 opprettet Vardar datterselskapet Vardar Eurus AS i Estland med formålet å utvikle prosjekter, foreta investeringer samt eie og drive anlegg for fornybar energi i Baltikum og Nordvest-Russland. I mai i fjor startet det første prosjektet, og man kjøpte opp 100 prosent av aksjene i det estiske prosjektselskapet OÜ Pakri Tuulepark og gikk i gang med å bygge vindmølleparken Pakri Tuulepark.

- Dette var en milepæl for Vardar i satsingen innen vindkraft, sier administrerende direktør Johannes Rauboti i Vardar.

Vardar Eurus var i utgangspunktet 100 prosent eid av Vardar, men eierandelen er nå nede i 70 prosent etter at det nordiske investeringsfondet NEFCO besluttet seg for å gå inn med 30 prosents eierandel

De åtte vindturbinene på Pakri-halvøya.
Foto: Tuulepargid

gjennom en rettet emisjon i selskapet. Dermed har man fått enda en profesjonell eier med omfattende lokalkunnskap.

Forretningmessig lønnsomt

- Buskerud har hatt god kontakt med Estland siden 1991 og det hele startet med vennskapssamarbeide mellom Buskerud fylke og Estland. Tidligere hadde dette samarbeidet karakter av bistand, men nå er det snakk om et gjensidig samarbeide mellom to likeverdige parter. Og det er langsiktig forretningmessig lønnsomhet som ligger til grunn for denne satsingen, som vil gi en miljøforbedring på 30 prosent i det aktuelle området. Den store miljøgevinsten skyldes at landet har en produksjon av energi basert på fossile brensler, oljeskifer, som er en av de mest forurensende energikildene. Estlenderne vil med denne vindkraftsatsingen få tilført energi tilsvarende forbruket til 10.000 husstander, samtidig som CO²-utslippene reduseres, sier Rauboti.

Har gått fort

- Dette har gått meget raskt?
- Vardar begynte å jobbe med dette prosjektet høsten 2003 og vi tok beslutningen om å bygge vindmølleparken våren 2004. Arbeidet startet høsten 2004 og den første turbinen ble levert 15. desember. Alle de åtte vindturbinene med en navhøyde på 80 meter, og en rotordiameter på 90 meter ble reist i januar i år, og etter det har vi drevet prøvedrift før den offisielle åpningen, så dette har gått meget fort.

Salg av CO²-reduksjoner

Pakri Tuulepark med sine åtte vindturbiner som totalt yter 18,4 MW ligger i Paldiski ytterst på Pakri-halvøya, ca. en times kjøring fra Tallinn, hovedstaden i Estland. Vindmølleparken ligger i et tidligere lukket militærrområde som var senter for trening av russiske grensevakter. Pakri Tuulepark er etablert som et såkalt Joint Implementation-prosjekt under Kyoto-protokollen, og det er inngått avtale om salg av 500.000 tonn CO²-reduksjoner til Finland. Dette er en av de aller første vindkraftprosjektene hvor salg av CO²-reduksjoner er med på å sikre lønnsomheten i prosjektet.

Nytt prosjekt på gang

- Hvordan har samarbeidet vært så langt?
- Vardar har stått for levering av vindturbinene som kommer fra tysk/danske Nordex og prosjektgjennomføringen har gått veldig bra. I den videre prosessen er det vårt estiske selskap som er ansvarlige for drift og vedlikehold av vindturbinene, sier Rauboti.
Esteren Martin Kruus tok over som administrerende direktør i Pakri Tuulepark 1. november i fjor. Han kom fra stillingen som direktør i den fornybare energidelen i det statlige elektrisitetselskapet Eesti Energia. Han sier at uten Vardars investeringer ville det ikke blitt noen vindmøllepark. Han berømmer også det gode samarbeidet med Vardar og Johannes Rauboti.
- Har dere flere lignende prosjekter på beddingen her i Estland?
- Vi har et lignende, men større vindmølleprosjekt som starter opp til høsten, sier administrerende direktør Johannes Rauboti i Vardar AS.

Norsk delegasjon

Åpningen av vindmølleparken ble markert til gangs i juni. I et telt langt ute på et vindblåst jorde under den ene vindturbinen ble det holdt taler, klippet snorer og servert mat og drikke i lange baner. Fylkesordfører Tor Ottar Karlsen i Buskerud er styreleder i Vardar, og

Fakta Estland:

Navn:	Republikken Estland (Eesti Vabariik)
Areal:	45.227 km ²
Kyststripe:	3.794 km
Folketall:	1.351 millioner
Befolkningstilvekst:	- 0,4 %
Største byer:	Tallin (430.000), Tartu, Narva, Pärnu
Språk:	Estisk
Medlem av EU siden 1. mai 2004	
BNP per innbygger:	5.920 euro
BNP vekstrate:	5,2 %
Myntenhet:	estiske kroon (EEK) 1 euro = 15,64 EEK
Klima:	som i Sørøst-Norge, men mer skiftende vær

Kilde: UD

Fakta Pakri Tuulepark:

8 Nordex N90/2.300 KW vindturbiner (totalt 18,4 MW)
Navhøyde 80 meter og rotordiameter 90 meter
Årlig produksjon ca. 56 GWh
Dekker 1 % av Estlands forbruk av strøm
Forsyner ca 10.000 husstander med strøm
Investeringskostnader ca. 24 millioner euro

han hadde i spissen for en delegasjon på 10-12 personer fra fylkeskommunen funnet veien til Estland for å være med på åpningsmarkeringen. Det estiske Miljøministeriet, Finansministeriet og det finske Miljøministeriet var også representert. Det offisielle Norge stilte med ambassadør Per Kristian Pedersen.

- Dette prosjektet er utelukkende positivt, dette er jeg veldig stolt av, sa den norske ambassadøren som har hatt mer enn en finger med i spillet.

Fra venstre styreleder i Vardar og fylkesordfører i Buskerud Tor Ottar Karlsen, i midten administrerende direktør Martin Kruus i Pakri Tuulepark og til høyre administrerende direktør Johannes Rauboti i Vardar.

Foto: Ann-Magrit Berge

